

Referat Regionutvalg Innlandet

Saksliste

1. Konstituering av møte
Bjørn Magnus Tordhol ønsket velkommen
Ny organisasjonsleder Eli Berven
2. Opprop og godkjenning av innkalling og saksliste
Godkjent
3. Orientering fra AU
Bjørn Magnus orienterte
Organisert to besøk til omvisning på Rudshøgda
Sak til årsmøte fra Innlandet om revitalisering av Samvirke fikk vi godkjennelse for å jobbe videre med
4. Økonomi, drift og markedsorientering
Trine H. Vaag orienterte om økonomien i selskapet. Solid resultat i 2. tertial både for mor og døtre.
EBITEA er økende og det er også tilleggsytelsene.
Jobber for å finne styringssystemer for å balansere markedet på alle dyreslag.
Industristruktur = Bedre vilkår til bonden og styrke konkurransekraften

Kommentarer og spørsmål

Animalia rapport viser nedgang på 8% på forbruk av hvitt kjøtt hvordan ser Nortura på dette
Industristruktur er vanskelig å forklare ut, kjedemakt som ligger bak? Savner litt mer informasjon og forklare «historien» på hvorfor vi gjør som vi gjør.

Vi leverer mye slakt til Førde, er det fordi det ikke er kapasitet på RH?

Er dette avvikling av storfe bønder? Noen slutter, men ikke mer enn vanlig.

Mye storfe er meldt inn på direkteavtale, gjør kapasiteten utfordrende. Oppfordrer til informasjon ut til eierne om stor påmelding og flytting av dyr mellom RH, Førde og Malvik.

Dyrebilsjåfører er negative til kjøring av gris til Tønsberg. Veldig synd. Når man melder på fulle lass bør det kunne hentes med en semi og ikke omlastes på Rudshøgda Bør kartlegges slik at det blir mest mulig rasjonelt. Sjåfør-kultur bør tas med videre

Hvordan er beredskap i Nortura? Trine svarte ut at brann er det vi frykter mest, og dette er det stor fokus på for risiko og sårbarhet. Hvor stor beredskap skal vi ha? Er det den norske samvirkebonden som skal betale for dette?

Dyrebilsjåførene er frustrerte mye pga at ting ikke er strømlinje-formet.

Kylling og konkurrentens beinharde satsing på saktevoksende kylling. Blir Nortura tvunget til å fase ut Ross 308? Vi har en stor hovedkunde, de har ikke signalisert at de ønsker saktevoksne. Krevende med dyrevernere det at de lever lengre er viktigere enn hvordan de har det.

Viktig for Nortura å følge med, men vi må tørre å selge nn den effektive kyllingen. Skulle alle landets kyllinger være saktevoksende, trenger vi et kornareal ekstra tilsvarende gamle Østfold fylke for å ha nok fôr til kyllingene. Effektiv og bruk av ressurser bør også veie tungt.

Diskutert i fagutvalget. Råvarestømmen gjør at kostnadene øker. Dyrevelferden har ikke noe med at de bruker lengre tid. Med de husene vi har blir det mindre fjørfekjøtt i markedet og lavere produksjon har innvirkning på økonomien til kylling produsenten.

Bærekraft blir tema fremover. Vi må tenke alle dyreslag så ett av dyreslagene kan ikke fremstå med 100% norskprodusert fôr. Det er det ikke råvarer til.

Norturas svingene resultat, er det tilfeldig eller planlagt med at det går så bra nå?

Trine: Vi trenger resultater for å satse, vi må fortsette planen. Tatt ned budsjetter og rådgivere på bygda. Industristruktur, må stå i stormen å fortsette planen.

5. Nortura Totalmarked

Ole Nikolai Skulberg

Markedsbalanse og prognoser fremover. Regner med at forbruket av kjøtt blir mer som normalen i 2019. Forbruket av kjøtt vil gå ned, mulig noe økning på hvitt.

Forbrukeren oppfatter at klimagasser, Høyt kraftforbruk og bruk av antibiotika. Etske dilemmaer er høyest på gris og kylling.

Kommentarer og spørsmål:

Animalia kjøttets tilstand sier at 8% nedgang på hvitt kjøtt.

- Vi ser ikke den store reduksjonen av forbruk på Hvitt kjøtt.

Rødt kjøtt mulig ned 1%

Hvitt kjøtt mulig opp

Egg litt økning

Hvorfor nedgang for rødt?

- Trenden

Dyrevelferd er viktigere enn tema rundt bærekraft og miljø, og det er jo noe vi kan gjøre noe med.

Hva med oppdrettslaksen?

- Kostholdsråd i Danmark råder til dramatiske nedgang på kjøtt og egg, så hva som skjer i Norge er usikker.

Mange unge kvinner er de som har bidratt til den store økningen i hvitt kjøtt de siste tiåra, og at trendforskere nå tror at det er disse kvinnene som heller velger plantebasert framfor hvitt kjøtt. Volum er viktig, men verdi pr. kg er viktig for Nortura fremover.

- Hva er verdier? Dilemma: Dyrevelferdsku som går sammen med kalven, er det bedre enn noe annet?

Vi er best i verden på antibiotika bruk, allikevel er forbrukerens oppfatning at vi bruker mye antibiotika?

- Her kan vi virkelig beviselig gi folkeopplysninger som vi kan satse på fremover.

Animalia sa det samme for 5 år siden, vi må fortelle/vise frem at vi er gode!

Hvor kommer det fra, alle oppslag viser at vi er best i verden.

Her er det noen som ikke har gjort jobben sin.

- Mulig Nortura ikke har gjort nok, vi har hatt forslag om å selge antibiotika-fritt kjøtt, hva gjør vi med de dyra som har vært behandlet en gang i livet?

Sikkert ikke kommunisert godt nok.

Svikt i kommunikasjon og foreslår at dette endres.

Dyrevelferd løftes av Nortura, vi må ta eierskap til dyrevelferd.

Renommeet til norsk kjøtt

Narazin kyllingen går inn i EMV, det kan vi gjøre på andre dyreslag også.

6. Revitalisering av samvirke

Hanne Guåker og Trine H. Vaag

Hva er Samvirke, Hurdalsplattformen, Hva skal et prosjekt med revitalisering gå ut på. Vi skal sitte igjen med noe!

Mulig målsetning med prosjektet

a)Bygge generell kunnskap om samvirket om samvirkeselskapet Nortura, for å sikre tilstrekkelig oppslutning slik at Nortura fortsatt er i stand til å ivareta sine oppgaver på vegne av norske egg- og kjøttprodusenter.

b)Bygge strategisk kunnskap, og demokratisk forståelse slik at bonden er i stand til å styre og utvikle selskapet uten for store splittelser også i framtida. Eieridentitet

c)Bygge kunnskap om den norske landbruksmodellen og kjøtt- og eggsmvirkets rolle og funksjon i den.

Nortura har effektivisert med 2 milliarder fra 2008, hvor har pengene blitt av?
Konkurranseskraft, hva er det som gir konkurranseskraft til den norske bonden, Nortura og svineprodusenter. Fra den utenlandske eller fra konkurrenten. Blir vi for like konkurrenten svekkes forskjellene.

Røhnebæk: Syns vi har lite å komme med «Hva gir Nortura konkurranseskraft»?

Her må alle bidra

Nortura er både varemottaket og salgsorganisasjon.

Eierene må være tydelige på hva de vil.

Det er vel ikke Nortura som har ansvar for at tusenvis av gårder legges ned?

Hanne refererte fra et utdrag fra Arendalsuka

Nortura har ansvar for å dekke både små og store produsenter. At vi får kjeft for å legge ned skjæring er uhørt. De store reiser til Fatland og Furuseth hvis jeg får 2 kroner mer, hvordan skal vi løse dette?

Vi må få inn de yngre

Forene fornuft og begeistring, utviklinga går fremover

Regjeringa vil legge begrensninger på størrelse. Blir sårbar på mange områder.

7. Orientering fra Tilførsel Innlandet
Marianne Myki

Kommentarer og spørsmål

- Forskjellige fra på anmerkninger mellom Rudshøgda og Tønsberg
- Spesielt med anmerkninger på åpne halesår
- Noen åpne spørsmål - er ikke bedriften rigget for disse?
- Nortura er vell en del av eierne av dyreveldferdsprogrammet
- Tilførselskampanjen – ser ut til at det er veldig effektivt
- er det bonden som skal ta kostnaden på dyreveldferdsprogrammet?
- Bondelaget som står bak det- kunne tenkt litt mer informasjon ut til bonden. Det innebærer praktisk 1 veterinærbesøk pr år

8. Hva forventes av de tillitsvalgte i Nortura?
To Olav Brandtzæg

Linken mellom AU og tillitsvalgt kan bli bedre

Ønsker innkalling til møte etter at AU-møte for å få referat.

Lanserte «Supertillitsvalgte»

17000 eiere kan være super-ambassadører for Nortura og Gilde-produkter

600 tillitsvalgte kan «forvirre» debattene med fakta

Ikke la nett-trollene ødelegge demokratiet!

10.000 er satt av til hver krets i aktiviteter

9. Gruppearbeid

Gruppe 1: Røhnebekk ,Glåmdalen, Solør har slått seg sammen for felles aktiviteter mulig de vil slå sammen kretsen 1 utvalgsmøte, og planlagt sesongen sommerarrangement med grillmat. Møte på høsten i utvalget hvor en forbereder seg til RU krevende å gjøre mer. Mer interessert i fag en i org. og Sør-Østerdal)

Gruppe 2: Mali Haugen Østerdal, Tynset Alvdal, Folldal, Tolga, os og Røros Engerdal har bonde kafeer, Invitere Nortura. Starte buss fra Røros å besøke RH etter jul. Felleskjøpet og Nortura om oppføring av okser ble ikke gjennomført Kan kjøres på teams. Landbrukets dag på Tynset. Medlemsbutikken går veldig bra 😊 Aina er veldig flink til å selge inn råd og tips til bruk. Småfenæringa trenger faglig påfyll, så tida før lamming er en fin tid til møter.

Gruppe 3. Hans Arne Krogsti Hedmarken og Ringsaker Sommermøte og julemøte, ønsker ett til før jul. Nybrukerpakker. Kiwi Næroset og lam i sesong. Strukturforandringer må ta med seg innsparinger videre.

Gruppe 4. Ingvald Nymoen, Sør og Midt Gudbrandsdalen Stand på Stavs-Marten med tillitsvalgte. Arrangere julebord for våre medlemmer + hedre noen sjåførere som har kjørt i til sammen 70 år. Besøk på Rudshøgda er også et ønske. Ønsker et fagmøte rundt dyretransport. Facebook innlegg med sammenlignende priser: Konkurrentene oppgis pris før de trekker omsetningsavgiften gir et feil bilde av pris pr. kg.

Gruppe 5. Stien Inge Lillebråten Vågå, sel, Dovre, Lesja, Skjåk og Lom Få til en dag til på Otta. Ønsker åpen dag, fagdag sammen med Felleskjøpet og Pub med mat (21. januar) Ønsker en liten brosjyre med

Gruppe 6. Ole Steineide: Vestre Slidre, Vang, Nord Aurdal, Øystre Slidre, Sør-Aurdal, og Etnedal, Land. Tur på Rudshøgda. Grillsamling på våren 2022. Åpent fjøs i Vestre Slidre.

Gruppe 7. Johannes Stikbakke. Gjøvik, Toten, Hadeland Samlinger, besøk og omvisninger. Omvisning på RH. Åpne fjøs. Opplæring av nye produsenter. Bussturer til forskjellige arrangementer og tema. Nybrukere: ta en telefon til disse. Grillkvelder og julebord. Dyrevelferd storfe på Toten i slutten av november.

Eli orienterte om at Nortura støtter 4H og NBU i rekrutteringsarbeidet

10. Kretsens time

Innkommne spørsmål:

Leder i Land kretsen 143 - Stig Nerødegård

1. Mattilsynet/slakt av dyr som ikke er godkjent til nødslakt men antagelig vil bli en sak av mattilsynet ved mottakelse ved slakteri. Dyrlege kan ikke skrive ut nødslakt (for frisk til det), transportdyktig har dyrebil sjåfør sagt, men hva skjer når kommer til slakteriet?

Dyret fikk en hard fødsel, men ble "dullet" med og massert opp og løper rundt men har lite muskler på ene låret. Se veileder om transportdyktighet. Noen har tatt kontakt med Mattilsynet og de ville ikke svare på det. Andre har tatt bilder og sendt og fått svar

2. Datasystemet mye feil i oppgjør spesielt livdyr og systemet ligger nede og høres ut som stopper ALT i hele Nortura. Høres ut som at det blir sagt fra "gulvet" men stopper opp videre opp i systemet, stemmer dette? Og det høres ut som kostnadene på dette er høye og hvem betaler vis ikke Nortura får det systemet som er bestilt?

Svar: Ble presentert i går, utfordrende, men i bedring

Sør Gudbrandsdal krets

Kristian Dahl

Ingvald Nymoen

Olav Enger Olsen

Forslag til spørsmål

- Hvordan kan vi unngå å gå i overproduksjons fella hvis økonomien til bonden bedres så mye som den er lovet?
- Har vi nok virkemidler?
- På gris er det slaktevekter og smågrisslakting blir de private med på det? Det er også forslag om utkjøp av purkeplasser og forlengelse av saneringsperioder i forbindelse MRSA og SPF. Hva med differensiert omsetningsavgift og smågris pris ved nybygg og overproduksjon?
- Hva gjør vi når det blir for mye sau og lam?
- Hvilke virkemidler kan vi bruke på storfe?
- Er det aktuelt med differensiert omsetningsavgift på storfe og lam når det blir overskudd?
- Hvordan skal vi beholde små produsenter som har tilpassa sin produksjonen etter ressurs grunnlaget hvis det blir mange store enheter som trenger lavere DB pr kg kjøtt?

Hvis det blir slik den nye regjeringa lover at bonde inntekta skal opp på industri arbeider nivå. Vil vi få en voldsom økning i inntekt og det vil igjen føre til en økt investering vilje noe som fører med seg nybygg og da blir det som oftes økt produksjon.

Erlend Røhnebak Krets Glåmdalen

Kretsutvalget i Glåmdal krets hadde møte i går kveld. Vi har følgende innspill til kretsleders time, som vi ble oppfordret til i brev av 25.08.21.

1. Nortura er ofte initiativtager til forskjellige program innenfor sykdomsbekjempelse og dyrevelferd. Så viser det seg at det er begrensninger innenfor Nortura, til å oppnå de målene som er satt i ordningene. Eksempelvis krav til desinfiserte biler for å transportere dyr med ulik helsestatus. Vi oppfordrer til å ikke legge lista høyere i slike program enn det selskapet har ressurser til å gjennomføre. Det må også gjøres en kost/ nytte analyse av ordningene slik at virker fornuftig å gjennomføre, og terskelen må ikke være høyere enn at så mange som mulig blir med. Alle slike program skal og må forankres i KSL og ikke operere på egne plattformer.

Svar fra Asgeir:

Som det fremkommer av planse 3 i denne er det årlige tapet for næringen estimert til kr 115 millioner i 2016. Bruk av vaksine for å redusere dette tapet var et tiltak som ble vurdert. I følge ekspertisen og erfaringer fra andre land, gir ikke vaksine absolutt beskyttelse. Om en skulle benytte vaksiner som tiltak og starte med å vaksinere alt storfe og deretter gjennomføre en systematisk vaksinerings av alle kalver, vil kostandene ved dette tiltaket bli store og være et usikkert tiltak. I tillegg ville ikke dette tiltaket ha effekt på Digital Dermatitt (eller Ringorm og andre sykdommer).

Tiltakene som ble vedtatt i kontrollprogrammet for omsetting av livdyr er:

- Smitteforebyggende tiltak på den enkelte gård – dette er et forskriftskrav som ikke blir fulgt opp. I kontrollprogrammet er det lagt opp til at veterinær skal godkjenne dette hvert år. Denne oppfølgingen legges nå inn som et element i Dyrevelferdsprogrammet.
- Uttak av melk-/blodprøver på 4 dyr pr år for å bekrefte status.
- Systematisk klauvskjæring for å ha kontroll på Digital Dermatitt.
- Status for oppfølging av disse tiltakene skal gjøres kjent på helseattest.

Skal tiltakene ha noen effekt må besetningens status tas hensyn til ved transport av livdyr. Ved oppstarten av programmet ble det lagt store begrensninger i dette. Oppslutningen om de tiltakene som ble iverksatt har imidlertid ikke stått opp til forventningene.

Slik dette praktiseres i dag vil dette bli gjort når kjøper stiller krav om dyr fra «grønne» besetninger. I tillegg vil besetninger som har utfordringer med DD ikke omsettes som avlsdyr i Norturas ordinære livdyromsetning. Ved direkteformidling er det opp til kjøper og selger å organisere dette.

Formålet med tiltakene som er iverksatt er at de produsentene som ønsker å redusere smitterisiko skal ha muligheter til det. Da handler det om å innføre tiltak som reelt reduserer risikoen. Men det er produsentene som avgjør hvor listen skal ligge. Som profesjonell aktør har Nortura ansvar for å legge til rette for at de som ønsker det kan redusere sin smitterisiko.

2. Vi har en pandemi bak oss, og står midt i en krevende energisituasjon der man ikke får kjøpt kunstgjødsel. Nortura rasjonaliserer slakting til få anlegg etter pålegg fra eierne. Hvilke planer er lagt for å sikre fortsatt slakting hvis anleggene blir satt ut av spill ved en krise?

3. Eggprodusenter etterlyser status på spørsmålet om muligheten for å avskrive kostnaden til høner. Hvert 5. år står de uten kostnad til høner i regnskapet, pga av periodiseringen for utskifting av høner.

Kommentarer og spørsmål

- Omsetningsavgift skal dekke overproduksjonen, vi har produsert det vi vil og betalt for overproduksjon. Klarer vi å produsere tett opp under etterspørselen tjener vi mest. For stort overskudd gir dårlig økonomi.
- Overproduksjon starter med smågrisen, nå blir engangspurker tatt inn med slakting av ungpurker.

- 2.500 purker engangspurker blir «borte» om 2-3 år.

Tor Olav Brandtzæg:

Markedsøkonomi og regulering av markedet jobbes med. Det skal ikke være noen unnskyldning for økte priser og fare for overproduksjon. Markedsregulering på gris har vært å senke vektgrensene, men ser at konkurrentene ikke gjorde det samme. Muligheten for eksport er nå borte, det er sårbart for oss.

- konkurrenten følger det ikke, men får bare samme omsetningsavgift.
- Må mulig slutte med import av kornråvarer, da må vi se på mulighet for omlegging til korn fra grasareal.
- Lage blandingsprodukter svin/storfe for å drøye underskudd av storfekjøtt.
- Dette klarer vi ikke bremse, god økonomi blir det ikke færre bønder av det. Skal en bygge så bygger man stort.
- Markedsregulator rollen gjør at vi må ha høy markedsandel og jobbe for å få Nortura er den kuleste, rosa og sexy bedriften

11. Orientering fra fagutvalgene

Håkon Alm orienterte fra fagutvalg hvitt kjøtt

- Spørsmål og diskusjon rundt økonomien i kyllingproduksjon

Olav Enger Olsen orienterte fra fagutvalg gris

Stein Hålien orienterte fra fagutvalg storfe

- Spørsmål rundt prissetting og om det stemmer at det prosentvis vil øke så mye som Skuldberg viste i går?

Wenche Rustad Vangen orienterte fra fagutvalg småfe

Iver Isum orienterte fra fagutvalg for egg

Spørsmål rundt differensiert omsetningsavgift

12. Temaforedrag

Yngve Ekern Journalist, matskribent og forfatter

Dropp Nortura – skaff deg en fastbonde (fast bonde som leverer mat)

Balkongbønder er bondevenner

Urbant landbruk

Det er helt utrolig hva folk ikke vet

Vanlig spørsmål han får: Hva er riktig av meg å spise nå da?

Bruk aldri ordet: Innsatsfaktor, høytytende, miljøbur,

Hun (unge urbane damer) (kommer til å) bestemme hva vi skal spise i årene fremover.

Lage historier rundt produktene lager merverdi

13. Orientering av sentral valgkomite

På valg 2022

Styreleder Trine Hasvang Vaag 1. år

Nest leder Jan Erik Fløtre 1. år

Olav Håkon Ulfsnes 2 år

Jan Erik Fløtre 2 år

Hans Amund Braastad 2. år

Ole Tala 2. år

Organisasjonsboka kommer digitalt, men stor etterspørsel etter trykt opplag.

Vel hjem.